

Kajaanin Vesi -liikelaitos

Perustiedot

Perustehtävät

Kajaanin Vesi -liikelaitos vastaa toiminta-alueellaan vesihuoltolain mukaisesta vesihuoltolaitostoiminnasta taloudellisesti ja kilpailukykyisesti yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Huolehtii toiminta-alueellaan asutuksen ja siihen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajan toimintojen veden hankinnasta, käsittelystä ja jakelusta sekä jäteveden viemäröinnistä ja käsittelystä kaikissa olosuhteissa. Huolehtii tarvitsemiensa laitosten laitteiden ja johtojen suunnittelusta, rakentamisesta, huollosta ja ylläpidosta sekä toimintansa kehittamisestä.

Toimintaympäristön muutos

Koronapandemian ja Venäjän aloittaman Ukrainan sodan seurauksena tapahtunut tiettyjen aineiden, tarvikkeiden ja palvelujen hintojen nousu on pysähtynyt tai hidastunut, mutta hinnat eivät palaudu aiemmalle tasolle. Vesihuollossa merkittävin vaikutus on kemikaalien hintoihin. Tiettyjen varaosien ja komponenttien toimitusajat ovat edelleen pitkiä.

Energian hintakehityksen ennustettavuus parantunee vaikka kaupunki siirtyykin pörssisähkön ostoon. Energian säästö on näkynyt lämpimän veden käytön vähenemisenä, mikä on vähentänyt Kajaanin Veden lasketun talous- ja jäteveden myyntiä noin 10 %. Myyntivolyymin paluusta ennalleen ei ole merkkejä.

Paine ja tarve kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen kasvaa.

Vesihuoltoammattilaisten määrä on rajallinen ja Kajaanin Vesi joutunee kilpailemaan osaavasta työvoimasta entistä enemmän. Myös erityisosaamista ja -kalustoa vaativien palveluiden saatavuus kohtuulliseen hintaan muuttunee entistä haasteellisemmaksi.

Tahto tuottaa jätevesilietteestä biokaasua paikallisesti on kasvanut mutta sivutuotteena syntyvän mädätejäännöksen käsittely ja markkinointi on haastavaa ja sen kuivauksessa syntyvän "väkevän" rejektiveden käsittely vaatii jätevedenpuhdistuskapasiteettia.

Vihreän siirtymän huomioimiseen vesihuoltolaitoksen toiminnassa ja investoinneissa ohjataan ja kannustetaan.

Uudistuvan jätevesidirektiivin toimeenpano kansallisessa lainsäädännössä voi tiukentaa merkittävästi jätevedenpuhdistukselle asetettuja lupavaatimuksia sekä lisätä ja muuttaa investointitarpeita aikatauluineen.

Valtakunnallisessa ja Pohjoisen Suomen vesihuoltostrategiassa tavoitteena on vesihuollon nykyistä vahvemmat toimintayksiköt joko vesihuoltolaitosten välisen yhteistyön tai vesihuoltolaitosyhdistymisten kautta, mikä toteutuessaan voi merkitä Kajaanin Veden vastuiden lisääntymistä.

Uudistettavan hankintalain mahdollinen vaatimus useammasta kuin yhdestä tarjoajasta vaikeuttaa hankintojen tekemistä Kajaanin kaltaisilla alueilla, joissa tarjouksia ei tyypillisesti saada montaa.

Talouden sopeuttamissuunnitelman toteuttaminen

Toimintavarmuutta, palvelutasoa ja tehokkuutta painottavan toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen jatkuu mm. sähköisiä palveluita ja digitaalisuutta hyödyntäen.

Korjausvelan hallinta siten, että korjausvelka ei kasva, säännöllisesti päivitetyn korjausvelkalaskelman mukaisilla vuosittaisilla oikein kohdennetuilla saneerausinvestoinneilla.

Kajaanin vesihuoltolaitosten toiminnan kehittämissuunnitelmassa vuodelta 2021 on selvitetty mm. vesihuoltolaitosten (= vesihuolto-osuuskuntien) taloudellinen ja toiminnallinen nykytila, toiminnan kehittämissivaihtoehdot eri näkökulmista, talousennusteet jokaiselle vesihuoltolaitokselle eri kehitysvaihtoehdoissa, hinnoittelun vertailuhinnat eri kehitysvaihtoehdoissa sekä vesihuoltolaitosten arvonmääritykset.

Taloustarvion perustelut

Painopisteenä perustettävän mahdollisimman tehokas toteuttaminen ja toimintavarmuuteen keskittyminen.

Vesihuollon teknistä ohjausta kehitetään mitattua tietoa entistä enemmän hyödyntämällä sekä digitalisaatiota mahdollisuuksien mukaan lisäämällä sekä eri ohjelmistoista ja järjestelmistä saatavaa tietoa yhteensovittaen.

Jätevedenpuhdistamon uudistaminen vuoteen 2030 mennessä sekä tulevaisuuden muutostarpeisiin varautuminen.

Sitovat tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa liikelaitoksen johtaja.

Sitova tavoite	Tavoite 2024
Tuottovaatimus	Peruspääoman korko 4 % (785 636 €).
Investoinnit	Vuosittaiset normaalit korvaus- ja ylläpitoinvestoinnit katetaan tulorahoituksella.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet

Elinvoima ja osaaminen

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2024
Toimitusvarmuus	Vedenjakelun suunnittelemattomat käyttökätkökset, tuntia/asukas/vuosi	0,05
Talousveden laatu	Laatuvaatimukset ja -tavoitteet täyttävä vedenlaatu, % virallisen valvonnan näytteistä	100

Lapset ja nuoret

Harjoittelupaikkojen ja oppimismahdollisuuksien tarjoaminen	Harjoittelu- ja työssäoppimispaikkoja, htv/vuosi	0,85
---	--	------

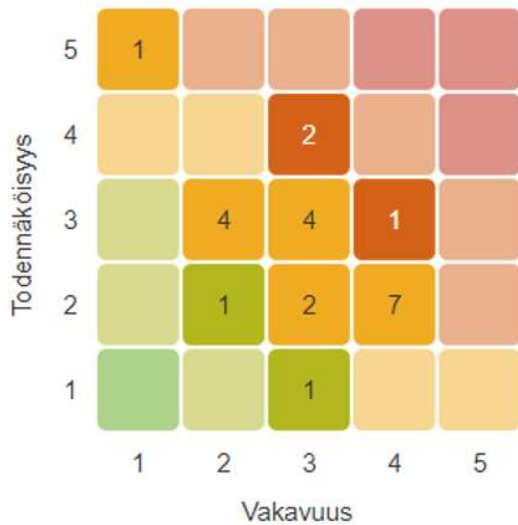
Kestävä kehitys

Jäteveden ympäristökuorman minimointi	Laitoksen lupa-arvojen saavuttamisaste, %	100
Jäteveden ympäristökuorman minimointi	Ohitusindeksi, Jätevedenpuhdistamon ohitusten osuus, %	0
Ylimääräisen pumppauksen ja käsittelyn minimointi	Laskuttamattoman talousveden osuus pumpatusta vedestä, %	17,5
Ylimääräisen pumppauksen ja käsittelyn minimointi	Vuotoveden osuus jätevesistä, %	40

Riskien hallinta

- 20 – 25 **Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski.** Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
- 10 – 16 **Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski.** Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
- 4 – 9 **Huomioitava tai seurattava riski.** Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
- 1 – 4 **Ei riskiä tai hyvin matala riski.** Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

☐ Riski	↓ Päivitetty	↕
☐ Myyntivolyymin vähentyminen josta seuraa tulojen supistuminen.	12 19.09.2023	🟢
☐ Kriittisten varaosien tai tarvikkeiden saatavuusongelmat.	12 19.09.2023	🔴
☐ Jätevesipuhdistamon ympäristölupaehtojen merkittävä kiristyminen	12 19.09.2023	
☐ Laajennetaan vastuu- tai toiminta-aluetta ilman riittävää ennako valmistelua.	9 20.09.2023	🔴
☐ Yllättävät luonnonilmiöt (myrskyt ja rankkasateet).	9 19.09.2023	🔴
☐ Liian laaja (/suppea) perustehtävän määrittely.	9 19.09.2023	🔴
☐ Hintariski: Materiaalin tai ostopalvelun hinnan nousu	9 19.09.2023	🟢
☐ Vesilaitoksen kriittisen rakennuksen vaurioituminen tulipalossa.	8 19.09.2023	
☐ Toimintakyvyn tai palvelutason heikkeneminen puutteellisen omaisuudenhallinnan vuoksi.	8 20.09.2023	
☐ Suurten investointien rahoitusprosessissa epäonnistuminen.	8 19.09.2023	
☐ Laaja vedenjakeluhäiriö.	8 19.09.2023	
☐ Vesijohtoverkoston mikrobiologinen tai kemiallinen saastuminen.	8 19.09.2023	
☐ Merkittävä putkirikko vesi- tai viemäriverkostossa.	8 19.09.2023	🔴
☐ Vesihuollon fyysiseen infrastruktuuriin tahallinen vaikuttaminen	8 19.09.2023	

Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet
Sopimushallinta	Saapuneiden laskujen sopimuksenmukaisuuden tarkastaminen: voimassaolo, sopimusehdot. Asiakassopimusten ajantasaisuuden tarkistaminen: allekirjoitettu sopimus, liitoslausunto.
Tietohallinto ja tietoturva	Kajaanin Veden omien järjestelmien käyttövaltuuksien ja -oikeuksien läpikäynti ja tarkastaminen: henkilökohtaiset käyttäjätunnukset ja salasana. Tietosuojaselosteiden ajantasaisuuden tarkistaminen.
Talousraportointi	Talousraportointi johtokunnan jäsenille talousraportointi kuukausittain, käsittely johtoryhmässä ja johtokunnassa.
Henkilöstöasiat	Kehityskeskustelut käyty kesäkuun loppuun mennessä.

Kajaanin Vesi	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Yhteensä (Henkilöstö, htv2)	19,3	19,3	19,0	19,0	19,0

Kajaanin Vesi -liikelaitos

TULOSLASKELMAOSA 1000 €	TP 2022	TA 2023	TA 2024 Johtokunta	TA 2024 KJ	TS 2025	TS 2026
LIKEVAIHTO	7 502	7 939	7 992	7 992	8 291	8 622
Liiketoiminnan muut tuotot	36	6	8	8		
Materiaalit ja palvelut	-2 250	-2 648	-2 673	-2 673	-2 714	-2 760
Henkilöstökulut	-1 240	-1 242	-1 296	-1 286	-1 301	-1 301
Poistot ja arvonalentumiset	-2 036	-2 016	-1 913	-1 913	-1 998	-2 069
Liiketoiminnan muut kulut	-116	-127	-117	-117	-119	-120
Liikelyli/alijäämän erät yhteensä	-5 642	-6 033	-5 999	-5 989	-6 132	-6 250
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	1 894	1 912	2 001	2 011	2 159	2 372
Muut rahoitustuotot	11					
Korvaus peruspääomasta	-1 200	-1 200	-786	-786	-786	-786
Muut rahoituskulut	-0					-50
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 189	-1 200	-786	-786	-786	-836
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	705	712	1 216	1 226	1 373	1 536
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	705	712	1 216	1 226	1 373	1 536
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	705	712	1 216	1 226	1 373	1 536

Kajaanin Vesi -liikelaitos

INVESTOINTIOSA 1000 €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Investointimenot yhteensä	-2 944	-2 760	-3 522	-2 920	-6 140
Rakennukset					
Talonrakennus uushankinta					
Vesilaitos rakentaminen	-793	-276	0	-300	-200
Talousvesiverkoston rakentaminen	-793	-146		-300	-200
Vedenottamot rakentaminen		-50			
Vesisäiliöt rakentaminen		-80			
Vesilaitos saneeraus	-97	-1 080	-1 555	-1 515	-1 345
Talousvesiverkoston saneeraus		-800	-1 303	-1 305	-1 295
Vedenottamot saneeraus	-43	-50	-60	-50	
Vesisäiliöt saneeraus	-54	-230	-192	-160	-50
Viemärlaitos rakentaminen		-359	0	-150	-300
Jätevesiverkoston rakentaminen		-244		-150	-300
Jätevedenpuhdistamot rakentaminen		-115			
Viemärlaitos saneeraus	-1 637	-765	-1 952	-940	-4 280
Rahoitusosuudet				300	
Jätevesiverkoston saneeraus	-1 189	-545	-642	-160	-100
Jätevenpumppaamot saneeraus	-144	-180	-180	-180	-180
Jätevedenpuhdistamot saneeraus	-304	-40	-1 130	-900	-4 000
Koneet ja kalusto	-417	-280	-15	-15	-15

Kajaanin Vesi -liikelaitos

RAHOITUSOSA 1000 €	TP 2022	TA 2023	TA 2024 Johtokunta	TA 2024 KJ	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta	-1 331	-1 304	-698	-688	-625	-533
Liikelyli- /alijäämä	1 894	1 912	2 001	2 011	2 159	2 372
Poistot ja arvonalentumiset	-2 036	-2 016	-1 913	-1 913	-1 998	-2 069
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 189	-1 200	-786	-786	-786	-836
Investointien rahavirta	-2 944	-2 760	-3 522	-3 522	-2 620	-6 140
Investointimenot	-2 944	-2 760	-3 522	-3 522	-2 920	-6 140
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	300	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 275	-4 064	-4 220	-4 210	-3 245	-6 673
Rahoituksen rahavirta	620	125	125	125	125	125
josta liittymismaksut	151	125	125	125	125	125
Antolainauksen muutokset						
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta						1 250
Vaikutus maksuvalmiuteen	-3 655	-3 939	-4 095	-4 085	-3 120	-5 298